

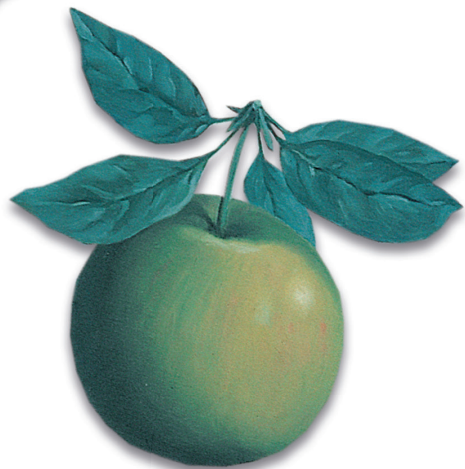
een creatieve reis door de wereld van

Magritte

ACTIVITY BOOK

VOOR KINDEREN
FOR CHILDREN
POUR ENFANTS

Cloud Bird Bowler Hat a creative journey through the world of Magritte
Oiseau Nuage Chapeau Melon un voyage créatif dans le monde de Magritte

Wie is René Magritte?

René Magritte is een Belgische schilder uit de 20e eeuw. Hij wordt geboren in 1898 in Lessines en sterft in 1967 in Brussel. Daar woont en werkt hij zijn hele leven, behalve tussen 1927 en 1930. Dan woont hij in Parijs, waar hij veel contact heeft met de surrealisten. Magritte heeft wel 1.600 schilderijen geschilderd! Hij schildert vaak verschillende versies van hetzelfde schilderij. Maar als hij dat doet, voegt hij altijd nieuwe elementen toe. Magritte is heel belangrijk voor de moderne kunst, omdat hij veel dingen in vraag stelt. Het is niet zijn manier van schilderen die zo interessant is, maar wat hij schildert en wat hij met zijn schilderij wil zeggen. Hij laat ons nadenken over wat we zien op het schilderij, hij wil dat we ons vragen stellen. Of er op al onze vragen dan een juist antwoord is? Dat weet niemand, zelfs Magritte niet. Want er zullen altijd meer vragen dan antwoorden zijn...

wat is dat? Surrealisme

Het surrealisme is een kunststroming die ontstond in de jaren '20 van de 20e eeuw. De surrealisten halen de inspiratie voor hun kunstwerken uit hun dromen en laten zich leiden door hun fantasie. Surrealisme betekent eigenlijk 'wat het realisme overstijgt'. Een realistisch kunstwerk wil de wereld laten zien zoals de wereld is, zo echt mogelijk, zo realistisch mogelijk. Een surrealistisch kunstwerk wil dat helemaal niet. Een surrealistisch kunstwerk laat juist een fantasievolle wereld zien die helemaal niet mogelijk is, waar dingen kunnen die in het echte leven niet kunnen, dingen die spontaan ontstaan in onze verbeelding.

Dat zien we bij Magritte ook. Magritte laat zijn verbeelding de vrije loop. Maar hij laat zich niet leiden door zijn dromen. Magritte vindt zijn inspiratie in het dagelijks leven. Toch lijken de schilderijen van Magritte soms op een droom, omdat ze situaties tonen die in het echte leven niet kunnen. Hij schildert alles op een heel realistische manier. Maar wat hij schildert is vreemd en mysterieus. Magritte combineert voorwerpen die anders nooit bij elkaar zouden komen met elkaar. Dat doet hij omdat hij ons wil uitdagen en verrassen. Magritte wil dat we heel goed kijken en dat we ons afvragen: wat zit hier verstopt achter wat er geschilderd is? Wat zie ik hier nu eigenlijk? Wat wordt hier afgebeeld? Want achter het ene gaat altijd iets anders schuil. Alles wat we zien, verbergt iets anders. En we zijn nieuwsgierig naar wat verscholen zit achter wat we zien.

Ceci n'est pas une pipe

Er is een verschil tussen het echte ding en de afbeelding ervan. Dat is wat Magritte ons graag wil vertellen met dit schilderij. Magritte schildert een pijp en schrijft eronder: 'Ceci n'est pas une pipe' ('Dit is geen pijp'). Want het is geen echte pijp, het is alleen maar een geschilderde pijp. Magritte vertelt: 'Kun je de pijp vastpakken? Nee. Want ze is alleen maar een afbeelding van een pijp. Als ik onder mijn schilderij had geschilderd: 'Dit is een pijp', dan zou ik liegen!' Magritte had ook kunnen schrijven: 'Dit is geen pijp, maar de afbeelding van een pijp'. Maar dan zouden we het meteen gesnapt hebben. Dan moesten we er niet over nadenken.

Wat vertelt de titel van een schilderij?

De titel van een kunstwerk geeft je een idee over de betekenis van het kunstwerk. Het is een naam die de kunstenaar aan zijn werk geeft en die je helpt te begrijpen wat je ziet. Maar is dat eigenlijk wel zo? Of is dat alleen maar wat wij verwachten? Magritte fopt ons graag. De titels van zijn schilderijen beschrijven nooit wat je ziet op het schilderij. Heel vaak is er zelfs helemaal geen verband tussen de naam van het schilderij en wat er op het schilderij te zien is.

‘De titel van een schilderij moet ons niks leren, maar moet ons verrassen en betoveren.’

Spelen met taal

Mensen gebruiken taal om elkaar te begrijpen. En om elkaar goed te kunnen verstaan moet iedereen taal op dezelfde manier gebruiken. Eigenlijk is taal een verzameling ‘afspraken’: ik gebruik dit woord en daarmee bedoel ik dat ding daar. We geven alle dingen een naam, zodat het voor iedereen duidelijk is wat we bedoelen. Als we de dingen om ons heen een andere naam zouden geven, zouden we elkaar niet meer begrijpen. Dat zou heel verwarrend zijn. En dat is nu net wat Magritte doet. Magritte speelt met de namen van de dingen. Hij verbreekt de ‘afspraken’. Hij kiest zelf hoe hij de dingen benoemt en zegt: voortaan betekent dit ding iets anders. Een mooi voorbeeld daarvan is zijn schilderij ‘La clef des songes’ (De sleutel der dromen): hij schildert een bolhoed, maar daaronder schrijft hij ‘la Neigé’ (de Sneeuw). Magritte geeft een nieuwe naam aan de dingen die hij schildert. Zo laat hij ons nadenken over het verschil tussen de woorden en de dingen waar de woorden naar verwijzen. En zo verandert hij de betekenis van de dingen. Dit is voor Magritte een manier om iets bijzonders te doen, iets wat magisch is, iets wat de werkelijkheid en onze gewoontes overstijgt. Want een hoed gewoon ‘hoed’ noemen, dat is niet echt interessant!

Vogel, wolk, bolhoed: terugkerende elementen

Als je de 1.600 schilderijen van Magritte allemaal naast elkaar zou ophangen, zou je op veel schilderijen dezelfde dingen zien terugkomen. Wolken in alle formaten. Vogels, steeds in dezelfde vorm. En heel veel mannetjes met een bolhoed.

Vogel

Bolhoed

Wolk

In de vogel van Magritte kunnen we een duif herkennen. Over de hele wereld is de duif het symbool van de vrede. Maar of dat ook echt is hoe Magritte het bedoelt? Denk daar maar eens over na!

Een man in een zwart pak met een bolhoed op zijn hoofd. Zo zag Magritte er zelf ook uit. Soms zit het gezicht van de man verborgen achter een appel. En soms regent het mannetjes, kijk maar eens op p. 30. Als je goed kijkt, zie je dat elk mannetje anders is, al zien alle mannetjes er op het eerste gezicht hetzelfde uit.

Wolken kun je niet pakken, ze zijn ongrijpbaar. Maar je kunt ze wel schilderen, en dat kan Magritte als de beste. De wolken geven de schilderijen een dromerig effect. Denk jij dat Magritte vaak met zijn hoofd in de wolken zat?